

## SÉTA AZ AMATŐR KIÁLLÍTÁSON

ESZTERGOM, NOVEMBER 5.

### I-ső közlemény

Ma fog megnyílni a kaszinóban rendezett amatőr kiállítás, és hogy olvasó közönségünknek előzetes hírszolgálatot teljesíthessünk, az előzékeny rendezőség alkalmat adott arra, hogy azt korábban megtekinthessük.

Nem kívánunk részletes tudósítást adni még ezúttal írásunkban, csak röviden leírjuk az első benyomást, melyet reánk a kiállítás gyakorolt. A kiállítás megtekintésénél célszerű a számozott falak által kijelölt útírányt követni, mi azonban ezúttal csoportonkint fogjuk tárgyalni külön az egyes szakokat.

A művészettel való dilettántizmus legtöbb hívet szerezvén a festészet terén; itt is, és különösen az olajfestmények dominálnak. A nagy tömeg áttekintésénél különösen két kép kívánkozik ki környezetéből, melyek a már nem amatőr Rainerné Istvánffy Gabriella művei. Egyik *Bismarck portrait*, a Nemzeti Múzeumban levő Lenbach kép kópiája, a másik a *Malom* című. E két képet amatőr kiállítás keretében nem is szabad megbírálni, mert ezek művészi munkák. Úgyszintén a II. 12. számú is. Néhai báró Kleutgen Antal altábornagy 11 képe látható, melyek mindegyike nagy készültséggel, kiváló gonddal készült; érdekes, de mai modern szemmel nézve viszont régies benyomást keltenek. Erre vall a I. 13. (levegőtlen), III. 21., IV. 17., IV. számú. Erős koloritja van Kákonyi János képeinek, különösen színgazdag az I. 2. és I. 6. sz. Tárgyai figurálisak lévén, küzd, mint az amatőr legtöbbje az anatómiai tudással, mindazonáltal tehetséges kéz munkája mind az öt képe. Balló Alfrédné színskálája üde és természetes. Lány tónusokban kellemes jelenség a II. 8. számú orgonavirágok, míg a II. 5. kontúrjai élesen válnak el a háttérből. Ugyancsak jó a II. 18. sz.

Einczinger Ferenc már problémákat igyekszik megoldani, tájképein levegő hatásokra törekszik, színteltjei ehhez mérten hol simák IX. 42., hol meg IV. 23. telített tömegek. Elsőrendű képe a IV. 3. számú, *Erdő széle*, továbbá a III. 17. sz. (violás tónusokkal.)

Ecsetkezelésbeli jártasságát dicséri III. 13. sz. nagy tájképe. Alatta van egy ügyes nyári nap lementéje. Sok más hangulatos képet is látunk tőle, II. 7., melyek nagy ambíciót tükröznek és egyéni felfogást tárnak fel.

### II. közlemény

Második sétánk alkalmával, elhaladva a már ismerttetett festmény kollekció mellett, Szabó Géza szobrász munkái előtt állunk meg. Ez a 12 darab műből álló gyűjtemény nem csak azért, mert egyedül való a kiállításon, de kvalitásánál fogva is nagy feltűnést keltett. A szobrászat, mint művészkedés kevés tért hódított magának az amatőrök világában. Általánosságban pedig ritkán találkozunk olyan tehetséggel, mint Szabó Géza, figyelmünket különösen a *Hiúság*, *Prométheusz*, *Vadorzó* és főleg pompás kutya tanulmánya kötötte le. Mindannyi azonban oly sok és gazdag formaérzékről tanúskodik, hogy Szabót az amatőr szobrászok között nagyon is első helyen kell említenünk. Szorgalmas amatőr munkásságával másodsorban Einczinger Ferenc kelt méltó érdeklődést szénrajzaival. Tanulmány fejei jól megrajzolt, átgondolt, lelkesedéssel tanulmányozott rajzok, melyekben a forma árnyék és színtónus mintegy festményszerűen érvényesül. Kiváló munkája a VII. 6. számú, 2 arckép, és VII. 7. sz. női arckép tanulmánya. Szénrajz tudását eredményesen érvényesítette a tájképelés során is, melyre vonatkozólag elsőrendű példa a VII. 10. és VI. 9. sz. rajza, melyekben a levegő tárlat, általában a levegő megkapóan érvényesül. Közleményünk harmadik részére áttérve, a rajzok csoportjában Kálóczy János tanulmányai elsőként tűnnek fel. Az a készültség, mellyel Kálóczy az iront kezeli, a laikus előtt is elárulja, hogy ő nem amatőr; képeit inkább a kiállítás előnyösebbé tétele céljából engedte át. Pompás arcképe mellett különösen két kisebb táj tanulmánya hívja fel a szakértő figyelmét. VII. 13 – 14 sz. képén a megrajzolt levegő valósággal éleletet kap, a közönyös, szürke iron színe dacára vibrál, mozog a sík táj felett.

Háber János kréta és pasztell rajzokkal szerepel. Legjobb képe a VIII. 6. számú csendélete, hol a pasztell puhasága avatott kéz munkáját dicséri. Vázlatai és tanulmányai három nagy csoportba gyűjtve sokoldalú készségét tüntetik fel, melyek között különösen egy alvó férfi tanulmányán a lány árnyékhatások és maga a kép felfogása különösen tehetségre valló. A rajzok során dicséretet érdemelnek Schwarz Riza (kiról a kézi munkák csoportjában külön fogunk megemlékezni), Eisert Pál, Langasser Helén és Bleszl Erzsike.

Kiváló gonddal és művészi érzéssel megválasztott motívumaival valósággal fényképező művészként mutatkozik be Dreischock Sándor. Műveit nem csak ezért, de mert mindannyi különleges, és a fényképező tudomány előrehaladott módozataiban készültek, kell különösen figyelemre méltatni. Művei között találunk pigment, gumi és szénnyomásokat, melyek már nem tartoznak a műkedvelő fényképész hatáskörébe. Pompás felvételeket állított ki Berényi Zsiga, Szwoboda Román, kinek különösen tájképei elsőrendűek, és sikerültek Oltósy Oszkár fényképei.

Fa-faragásbeli avatottságáról tesz dicséretes tanúságot Nyáryné Matus Ilonka. Láttunk tőle egy asz-

talt, fali szekrényt, széket és képkeretet; mind csinos ízléses kivitelben. Asztalat hatásban nagyon emeli nővére, Matus Laura festett üveg felső lapja. Koksa Tivadar egy fűrészelt asztala áll nem messze tőle nagy szorgalommal és iparművészi tudással előállítva. Paulusz Béla egy lombfűrész munkája – kocsit ábrázoló szivartartó – kedves és ügyes dolog. Faégetés terén Schwartz Riza produkált nagyon sikerült tárgyakat, 24. sz. legyezője, (25–26) dobozai kiváló munkák. Burián Erzsikéről újból meg kell emlékeznünk felemlítve égetett és festett székét és kesztyű dobozát.

Most pedig, ha még felemlítjük Czigliényi Lajos sikerült és ügyesen csoportosított állat praeparatumait, a kézi munkák híjával kimerítettük a második sétánk alkalmával gyűjtött kedves benyomások leírását.

A kézi munkák és gobelinek gazdag csoportjáról külön szaktekintély tollából hozunk tudósítást a jövő számunkban; mégis mielőtt bevárnók a véleményét, ki kell jelentenünk a közönség azon osztatlan elismerését, mellyel Rauscher Lulukának adóz, festett bársony párnája előkelő kvalitásáért.

(Esztergom és Vidéke, 1905. november 9.)



A Korona Szálloda és Kávéház emeletén kapott helyet a Széchenyi Kaszinó